

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

03 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui

XXXXXX, născut la XXXXX, originar din
XXXXX și domiciliat XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.12.2016 – 11.12.2019;

Instanță de apel: 14.01.2020 – -07.10.2020;

Instanță de recurs: 09.12.2020 – 03.03.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 11 decembrie 2019, Manole Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(4), Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani.

S-a a încasat de la Manole Ion în beneficiul părții vătămate Mutruc Ludmila prejudiciul material în sumă de 124 000 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt* că, Manole Ion în perioada de timp 14 aprilie 2016 până în luna august 2016, sub pretextul de a o face pe Mutruc Ludmila companion a unei firme de confecționat uși și ferestre din metaloplastic, a dobândit ilicit de la ultima suma de 6000 euro, echivalent a 132 000 lei, prin inducerea în eroare a lui Mutruc Ludmila prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în următoarele circumstanțe:

Manole Ion activând ca taximetrist la firma de taxi „14099” din mun. Bălți, transportând călători a cunoscut-o pe Mutruc Ludmila, căreia i-a insuflat încredere. Astfel, aceasta când avea nevoie de servicii de taxi î-l apela pe Manole Ion. La 14.04.2016 Mutruc Ludmila, aflându-se în or. Soroca și având necesitatea de a se

deplasa acasă în mun. Bălți, l-a telefonat pe Manole Ion ca să o aducă în mun. Bălți. Acesta a venit în or. Soroca și în drum spre mun. Bălți acesta i-a povestit lui Mutruc Ludmila că are o afacere de confecționare a ușilor și ferestrelor din metaloplastic și dorește să o dezvolte, însă nu are destui bani. Din discuții Manole Ion a aflat că Mutruc Ludmila are 6 000 euro depozitați la bancă și atunci acesta prin abuz de încredere și înșelând-o pe Mutruc Ludmila că el ar dori să o ea ca companion în această afacere cu un venit de 40 procente din câștiguri, i-a propus ca aceasta chipurile să investească bani în sumă de 5 000 euro în afacerea dată și banii să-i dea lui în mână. Mutruc Ludmila, lăsându-se mințită, gândindu-se că nu este angajată și ar dori să aibă un venit, a căzut de acord și tot în aceeași zi ajungând la Bălți, mai spre seară, Manole Ion a venit la ea acasă și a primit de la Mutruc Ludmila suma de 5 000 euro, acesta, dobândind ilegal banii solicitați, și ca Mutruc Ludmila să nu aibă careva dubii că a fost înșelată i-a comunicat acesteia că a doua zi vor înregistra un contract de împrumut la notar. Astfel, a doua zi Mutruc Ludmila l-a telefonat pe Manole Ion ca să se întâlnească cu el pentru ca să înregistreze contractul de împrumut la notar, la ce acesta răspunzând la telefon i-a comunicat că nu poate, că este la serviciu și este ocupat. Apoi, peste câteva zile, iarăși fiind telefonat de Mutruc Ludmila cu aceeași propunere de a pleca la notar, acesta iarăși a refuzat de a pleca la notar, motivând că se află în judecată și nu va reuși. Peste câteva săptămâni Manole Ion, întâlnindu-se cu Mutruc Ludmila, a mai solicitat de la ea încă 1 000 euro sub pretextul ca să facă careva cumpărături pentru amenajarea biroului de la firmă și apoi să plece la notar să înregistreze contract pe toți banii. Aceasta, căzând de acord, a plecat la bancă și a mai scos încă 1 000 euro din cont și le-a dat lui Manole Ion în mână. După aceasta Manole Ion a dispărut pentru câteva luni și la telefon nu mai răspundea, iar Mutruc Ludmila nu putea să-și solicite banii înapoi, deoarece Manole Ion se ascundea. Atunci Mutruc Ludmila înțelegând că a fost mințită, s-a adresat la poliție pe faptul dat. Astfel, Manole Ion ilegal a dobândit de la Mutruc Ludmila bani în sumă de 6 000 euro, echivalentul a 132 000 lei RM, prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut *in drept*, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal.

3. Inculpatul și avocatul acestuia Ciuru Igor au contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Manole Ion să fie achitat.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, între Manole Ion și Mutruc Ludmila ar fi avut loc o tranzacție de ordin civil, prin care cei doi au ajuns la o înțelegere comună privind investirea în afacerea primului a mijloacelor bănești în sumă de 6 000 euro, cu dobânda 40 % din veniturile întreprinderii pe care urma să le primească cea din urmă, pe care ea a acceptat-o, urmând să se autentifice notarial contractul de investiții/împrumut, ceea ce nu s-a realizat pe motivul refuzului ei ulterior de la ideea afacerii comune, cu solicitarea restituirii sumei împrumutului de 6 000 euro, care deja erau investiți în materia primă pentru confecționarea ușilor și geamurilor din termopan și amenajarea oficiului, în

perioada ce a urmat Manole Ion intrând în incapacitatea de plată, având probleme de sănătate și pierzându-și capacitatea de muncă pe perioada noiembrie 2016-ianuarie 2017 și martie 2017-iunie 2017, fapt confirmat prin răspunsul nr. XXXXX din 15.11.2018 emis de IMSP Spitalul Clinic mun. Bălți. Respectiv, revenind la activitatea de muncă abia în octombrie 2018, returnându-i Ludmillei Mutruc din propriile venituri și în limita posibilității o parte din banii datorăți, deși mai are la întreținere patru copii minori.

În atare împrejurări apărarea a susținut că, în acțiunile lui Manole Ion nu se regăsește latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, între părți persistând relații de ordin civil, or mijloacele bănești în sumă de 6 000 euro nu au fost folosiți după bunul său plac, dar investiți în materia primă, amenajarea oficiului și procurarea mobilierului la care a participat și Mutruc Ludmila, renunțarea rapidă a ei la investiția făcută și solicitarea imediată a banilor, considerând-o ca fiind neîntemeiată atât din punct de vedere al drepturilor și obligațiilor dintre asociați, cât și imposibil de restituit după ce deja au fost investiți.

4. Prin decizia Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2020, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, este temeinică sentința de condamnare adoptată în cazul din speță, pe motivul unei aprecieri obiective a probelor administrate la faza urmăririi penale, ce au servit obiect de cercetare judiciară, instanța de apel cu referire la normele procesual – penale, conchide ca fiind dovedită vinovăția lui Manole Ion în fapta lui imputată prin învinuirea formulată în rechizitoriu.

În contextul dat, instanța de apel a subliniat că, pe parcursul judecării cauzei în fond și celei de apel, Manole Ion și-a negat intenția dobândirii prin escrocherie a mijloacelor bănești, invocând relațiile civile și buna intenție pe care ar fi avut-o în vederea investirii în afacerea sa, a împrumutului de 6 000 Euro acordat de Ludmila Mutruc, urmând să o facă asociat cu achitarea a 40 % din venit, ceea ce însă nu s-a realizat din motive obiective, ne putând opera modificări în actele de constituire din cauza datoriilor la IFS, din banii primiți procurând materie primă și mobilier pentru birou, iar ca urmare a unui concurs de circumstanțe de ordin personal și financiar a rămas în incapacitate de plată și imposibilitatea restituirii împrumutului la solicitare, instanța corect le-a dat apreciere critică acestor declarații, bazându-și concluziile de vinovăție pe întregul volum al probatoriului administrat.

În această consecvență, instanța de apel a notat că, potrivit părții vătămate Mutruc Ludmila, cu inculpatul a făcut cunoștință în legătură cu serviciul taxi acordat de el, iar după mai multe discuții în care i-a comunicat, că deține o afacere pe care nu o poate dezvolta din lipsa surselor financiare și pe care de altfel i-a arătat-o, având încredere în bunele lui intenții, că o va face asociat cu 40% de venit, i-a acordat împrumut în două rate a câte 5 000 și respectiv 1 000 euro, urmând ca în zilele următoare să încheie în acest sens o tranzacție notarială autenticată, de la care el s-a eschivat, ceea ce a făcut-o să suspecte că a deposedat-o ilegal de bani, fapt ce a determinat-o să se adreseze organelor competente cu solicitarea pornirii urmăririi penale și atragerea lui la răspundere

penală, or, la sunetele telefonice el nu mai răspundea, iar din discuțiile ulterioare avute, doar îi promitea restituirea mijloacelor bănești, la moment fiindu-i achitat parțial prejudiciul, suma restantă urmând a fi achitată în rate potrivit înțelegerii atinse.

Instanța de apel a menționat că, de rând cu probele verbale indicate, instanța de fond corect și-a bazat concluziile de vinovăție a inculpatului Manole Ion, pe probatoriul material scris, administrat în cauză de către partea acuzării, ce a fost supus cercetării judecătorești în cadrul ședințelor de judecată în fond și suplimentar în cea de apel, ce confirmă, că la 26.08.2016 Mutruc Ludmila a sesizat OUP cu solicitarea atragerii lui Manole Ion la răspunderea penală pentru dobândirea de la ea în perioada 14.04.2016 - începutul lui mai 2016 prin escrocherie, înșelăciune și abuz de încredere a sumei de 6 000 Euro, echivalentul a 132 000 lei, sub pretextul includerii în calitate de asociat a firmei ce o deține pentru confecționarea ușilor și ferestrelor din termopan, eschivându-și de la restituirea ei, prin ordonanța din 26.08.2016 fiind recunoscută în calitate de parte vătămată și civilă la suma prejudiciului de 132 000 lei.

În acest context instanța de apel a reținut că, caracterul obiectiv al constatărilor judiciare cu privire la vinovăția inculpatului Manole Ion în dobândirea prin escrocherie de la Mutruc Ludmila a mijloacelor bănești în sumă de 6 000 euro, fapt confirmat prin probele administrate pe caz, ce-i denotă caracterul infracțional a faptelor comise, iar nerecunoașterea vinovăției, ne fiind altceva decât o tentativă de evitare a răspunderii și pedepsei penale, de rând ce cumulul probelor administrate și suplimentar cercetate în instanța de apel, nu lasă nici o îndoială referitor la intenția dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane prin inducerea în eroare cu cauzare de daune în proporții mari părții vătămate Mutruc Ludmila.

În sinteza celor menționate, instanța de apel a constatat justificată concluzia instanței de fond, că în speță sunt întrunite condițiile pentru angajarea la răspundere penală a inculpatului, sub aspectul comiterii infracțiunii de escrocherie, motiv pentru care a păstrat-o neschimbată, inclusive în latura pedepsei penale, la stabilirea categoriei și termenului cărei, instanța de fond a dat deplină eficiență prevederilor art.art.61 și 75 Cod penal, rezultată din scopul pe care îl urmărește privind restabilirea echității sociale și corectarea celui vinovat, întru prevenirea săvârșirii de către el a altor fapte penale.

5. Avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, în temeiul pct.6) și 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia adoptată, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, indicii calificativi ai infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, așa cum au fost reținuți de către instanța de fond în acțiunile lui Manole Ion, se regăsesc în dispoziția articolului menționat începând cu data de 17.08.2018, în rezultatul modificărilor operate prin Legea nr.179 din 26.06.2018 pentru modificarea unor acte legislative.

În aceste circumstanțe apărătorul indică că, faptele incriminate lui Manole Ion au fost comise în perioada de timp 14 aprilie 2016 - mai 2016, iar la acea dată erau în vigoare următoarele dispoziții ale art.190 alin. (1) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de

încredere. Considerând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Totodată, a susținut că, din declarațiile părții vătămate rezultă clar circumstanțele în care a fost oferită suma totală de 6 000 euro pentru investițiile necesare în întreprinderea gestionată de Manole Ion, cât și faptul că 2 săptămâni a solicitat să-i fie restituiți banii, iar din motiv că Manole nu a restituit banii aceasta a depus plângere la procuratură.

În conjunctura dată, recurentul notează că, Manole Ion a fost în imposibilitate să returneze la data solicitării de către Mutruc Ludmila a sumei de 6 000 euro din următoarele motive: banii au fost investiți în materia primă din care întreprinderea producea uși și ferestre; întreprinderea din or. Florești pentru care au fost confecționate ușile și ferele din termopan nu a achitat costul acestora întreprinderii administrate de dânsul; Manole Ion și-a fracturat mâna și piciorul, drept urmare a pierdut capacitatea de muncă în perioada noiembrie 2016 - ianuarie 2017 și martie 2017 - iunie 2017, fapt confirmat răspunsul nr.1276 din 15.11.2018 emis de IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți; întreprinderea administrată de Manole Ion nu a înregistrat veniturile prognozate și a intrat în incapacitate de plată; Manole Ion, din veniturile proprii și în limita posibilității a returnat o parte din banii datorati lui Mutruc Ludmila având în vedere că acesta abia din luna octombrie 2018 lucrează la XXXXX, iar din iunie 2019 lucrează la Alum Grup SRL și că Manole Ion are la întreținere 4 copii minori.

În altă ordine de idei avocatul recurent a specificat că, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.190 Cod penal se realizează prin dobândirea, însușirea ilicită a bunurilor altei persoane, iar toate circumstanțele cauzei și probele administrate demonstrează că suma de bani de 5 000 euro și 1 000 euro nu a sporit masa patrimonială a lui Manole Ion și că acești bani nu au însușiți de dânsul.

La fel, a subliniat că, nici instanța de fond și nici cea de apel, nu au demonstrat că în rezultatul transmiterii banilor de 6 000 euro a fost mărit patrimoniul inculpatului.

Iar, latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie este intenția directă de a dobândi ilicit bunuri alte persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, însă după cum reiese din însăși declarațiile părții vătămate Mutruc Ludmila, aceasta a dat cu împrumut sumele de bani pentru a fi investiți în afacerea administrată de Manole Ion cu scopul de fi asociata întreprinderii și a beneficia de 40% din veniturile realizate din vânzarea ușilor și ferestrelor din termopan.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată că titularul invocă temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în

cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și când fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În esență, criticele recurentului se axează pe ideea că, instanțele de fond nu au intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului, acestea fiind apreciate greșit, eronat fiind dispusă condamnarea lui Manole Ion în baza art.190 alin.(4) Cod penal.

Reportând normele de drept citate la circumstanțele cauzei, Colegiul constată că aceste temeuri nu-și găsesc confirmare în speța dedusă judecării și în acest sens menționează următoarele:

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că instanța de apel dispunând menținerea sentinței, corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale inculpatului, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, fiind apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor.

Totodată, Colegiul penal constată că recurentul critică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond, considerându-l ca necorespunzătoare circumstanțelor de fapt ale cauzei, însă aceste argumente nu pot fi reținute deoarece, conform art.101 alin.(2) Cod de procedură penală, la faza judecării cauzei, instanța de judecată apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Mai mult, potrivit art.art.6 pct.11¹), 27, 414 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Totuși, Colegiul penal, ține să menționeze că, toate probele administrate au primit apreciere la justa lor valoare, concluziile privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză, iar motivele aduse de recurent, precum că instanța nu a dat o apreciere cuvenită probelor din dosar, țin de starea de fapt a cauzei. În contextul dat, Colegiul penal reține că art.427 alin.(1) Cod de procedură penală prevede o listă exhaustivă de temeuri pentru recurs, a cărei analiză denotă faptul că chestiunile privind aprecierea probelor nu sunt reflectate în conținutul acestui articol, astfel neconstituind un temei pentru recurs separat.

În altă ordine de idei, Colegiul penal urmează a face o incursiune asupra

apelului declarat de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, prin care la etapa apelului a susținut că între inculpat și partea vătămată este un raport civil, iar la etapa recursului vine cu alte alegații, și anume că, în temeiul Legii nr. 179 din 26 iulie 2018, dispoziția normei incriminate inculpatului a fost modificată, dar faptele lui au fost comise în perioada 14 aprilie 2016- mai 2016, fiind în vigoare altă prevedere, în acest sens Colegiul penal menționează că, conform art.427 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

În continuare, cu referire la temeiul de casare prevăzut de pct.8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, instanța de recurs ține să menționeze că, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Colegiul penal atestă că, instanța de apel a stabilit prezența în acțiunile inculpatului atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și cea care caracterizează latura subiectivă, precum și obiectul și subiectul infracțiunii, or, de către instanțele de fond cert au fost stabilite că inculpatul, ilicit a dobândit de la Mutruc Ludmila mijloace bănești în sumă de 6 000 euro, prin ducerea în eroare cu prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase.

Astfel, se constată că în cauză au fost stabilite toate elementele componente ale infracțiunii imputate lui Manole Ion, inclusiv vinovăția acestuia, după cum rezultă din hotărârile instanțelor de fond, care s-au pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-au motivat concluziile prin cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

În contextul celor menționate, Colegiul penal constată că, decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la emiterea soluției contestate, precum și motivele adoptării ei, motivarea soluției nu contrazice dispozitivului hotărârii, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, fapta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o

instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui *Manole Ion XXXXX*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 03 martie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena